

AZ ELSŐ ÉPÍTKEZÉS

Amikor az idős álomvigyázó felkelti a császárt, az égen őrzöngő sárkány a csillagok fényét fosztogatja. Az uralkodó álmosan pislog az álomvigyázó üres szemgödörébe, majd az őrséget szólítja. A vak öregnek díszes markolatú lojangi törrel vágják át a torkát. A hóhér hosszan beszél a drágakövekkel kivert markolatról, az aranyozott ujjvédő pántról, a kék pengéről, míg az álomvigyázó végre bólint, és fejét hátrahajtva kínálja föl a nyakát. A kivégzés után a császár a palota állattemetőjébe sétál, s egy királpáviánt fojtogatva gondolja át megszakított álmának részleteit. Álmában megépíttette a világ legkülönösebb építményét. Nagyobbat, mint a kolosszus, amely a tengerből emelkedik ki és fákllyafénnyel küld jeleket a hajósoknak. Lebilincselőbb volt az építmény, mint a kövek ezreiből emelt síremlék a sivatag közepén, és szebb volt, mint a virágokkal ékesített függőkertek, félelmete-

sebb, mint azok a labirintusok, melyeknek mélyén szomorú szörnyek lakoznak.

Reggel van, eső kopog a tetőn, a palotaudvaron tördülő gyakorol. A császár a teája gőzét bámulja. Ugyan miféle ember teljesítheti be az ő álmát? Egyszeriben úgy nevet fel, hogy kifordul szájából a kacsahús. Először is egy mérnököt szükséges kerítenie, aki az épületet megtervezi. A tervek betűi mindig előbb szikráznak, mint az építőmunkások körmei. Egy mérnök kell, különleges tudású, érzékeny ember! Olyan ember kell, mint Van Ming, az áruló építész, aki titokban szerkesztett magának repülő szerkezetet, és az ő születésnapjára a palota népének legnagyobb megdöbbenésére a levegőbe emelkedett, majd elszállt. Azóta se látták.

A császár kémeket küld szét a birodalomban, jelöljék ki a lehetséges szülőket. Néhány héten belül számba veszik a birodalom legszebb leányait és legokosabb ifjait. Sorsvetéssel kiválasztanak közülük egy párt, a többieket fölládozzák, lelkeiket pedig az égbolton tobzódó csillagoknak ajándékozzák, melyek még mindig tompábban ragyognak a sárkány fosztogatása óta. A kiválasztott fiatalok lesznek a leendő építész szülei. A leány csakhamar fiúgyermeknek ad életet. A császár tekintetének erejével óvja a kisfiút, álmokat, madarakat és csúszómászókat nem enged a közelébe. Egyetlen pajtása az udvari bohóc, akinek csak egyetlen, igaz, kétágú parancsot kell szem előtt tartania, amikor a kicsivel játszik. Nem mondhat igazat, és nem mondhat hazugságot sem. Élete fényét néhány csepp viperaméreggel akkor oltják ki, amikor a gyermeknek arra a kérdésére, hogy mi adja meg az em-

beri élet értelmét, a bohóc nagyot sóhajtvá azt válaszolja, a legbölcsebbek szerint is a halál, és a legbálgábbak szerint is a halál.

A császár parancsára a gyermek nem találkozhat a bűnnel sem. Ha bogarat tapos el, nem súgják a fülébe, hogy nem szabad. Ha játszótársát üti meg, nem figyelmeztetik. Amikor a dárdájával halálra sebez egy kutyát, elnézően simogatják a fejét. Ha az ő kezén ejt sebet valamely meggondolatlan mozdulat, nem vigasztalják. Nem szeretik és nem gyűlölik. Soha nem mondják neki, mi a helyes és mi a helytelen.

A bástyafalról a mélybe taszítja a mesterét. A tanító néhány pillanatig kapálódzva egyensúlyoz a mélység fölött, majd iszonyatát legyőzve barátságos pillantással búcsúzik tanítványától. A gyermek másnap új mestert kap, alázatosabbat, ha nem is bölcsebbet az előzőnél. Végre komoly fiatalember növekedik belőle. A császár végül magához kéri. Elmondja neki, hogy kiválasztott, mert életében nem találkozhatott a bűnnel, így azt sem tudhatja, mi a szép és mi a jó, mi az igaz és mi a hamis, vagyis tökéletesen alkalmassá vált arra, hogy megtervezze minden idők legkülönösebb építményét. Az ifjú sápadtan hallgat. Ha elvállalja a feladatot, egyetlen dolgot ismer meg a földi javak mérhetetlen, előle eddig gondosan eltitkolt gazdagságából. Tudása erről a dologról kimerítő és teljességgel alapos lesz. Ám ha nem vállalja a mérnöki munkát, mehet isten hírével, bántódása nem esik, s élhet úgy, akár a többi ember, mindent megismerhet, amire csak a kedve tartja, ám tudása, ismeretei felszínesek és nyugtalanítóak lesznek.

– Mi lenne ez az egyetlen dolog? – kérdezi halkán az ifjú.

A császár megsimogatja az ölében heverő majomteteget.

– A boldogtalanság, gyermekem – szól halkán.

Az ifjú bólint, és másnap munkába fog. Nem tud a Hold állásáról, a pirkadatról, nem tud a verőfényről, a délutáni eső kitartó kopogásáról, csak számol és ír, csak dolgozik. Néhány év alatt elkészül. Addigra a császár a birodalom valamennyi építőmunkását számba veteti, s az ifjú mérnök irányítása szerint elkezdődik a munka. Munkások ezrei indulnak a világ négy égtája felé, falakat és tornyokat emelnek, alagutakat ásnak a föld gyomrába, hidakat vonnak hatalmas folyamok fölé, s a mérnök, aki nem ismeri a bűnt és nem tudja, mi a szép és mi a jó, mi az igaz és mi a hazug, hol Keleten, hol Nyugaton tűnik föl, újabb és újabb utasításokat adva a munkásoknak. A férfi boldogtalansága szerteömlik a világban, beköltözik a falak repedéseibe, az utak köveibe, a tornyok harangjaiba és a föld mélyébe fúrt járatokba. A császár úgy véli, boldogan hal meg, mert övé a világ legkülönösebb építménye. Éppen csak annyi az építmény titka, hogy most már mindig építeni fogják, de soha nem fejezhetik be. Talán igaza van a császárnak. Ám mégsem minden a tervei szerint történik. Mert azon a napon, amikor az uralkodó az égnek adja a lelkét, az ifjú mérnök felhagy az építkezés irányításával. Elmegy. Elszökik, menekül, nem lehet tudni pontosan, miféle szándék vezérli a tettét. Lojang városában látják utoljára.